

Principper for organiseringen af Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri

Socialministeren har i sit brev af 18. august 2010 besluttet, at de 13 videnscentre og 3 vidensnetværk på området for handicap og socialpsykiatri, som i dag er en del af VISO's vidensfunktion, skal sammenlægges til Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri. Beslutningen følger op på VISO-bekendtgørelsen, hvoraf det fremgår, at VISO's vidensfunktion skal samles i én organisation. Herudover følger sammenlægningen af videnscentrene anbefalingerne fra en række rapporter, hvori organiseringen af videnscenterarbejdet er analyseret.

Socialministerens brev til bestyrelserne for de nuværende videnscentre om oprettelsen af Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri er vedlagt som bilag 1.

I dette notat er der beskrevet en række principper for organiseringen af Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri. Principperne kan inddeles i følgende overskrifter:

1. Forankring og økonomi
2. Formål, faglige opgaver, målgrupper mv.
3. Brugerindflydelse

1. Forankring og økonomi

De 13 videnscentre og tre vidensnetværk på området for handicap og socialpsykiatri samles i én organisation – Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri. Centret indgår organisatorisk som en selvstændig del af VISO og dermed som en enhed i Servicestyrelsen.

Videnscenteret vil ligesom de øvrige enheder i Servicestyrelsen bidrage til og blive serviceret af Servicestyrelsens administrative medarbejdere, administrative systemer, it-systemer samt kommunikationsenhed.

I forbindelse med Servicestyrelsens årsrapport vil der blive redegjort for udviklingen inden for videnscenteret, herunder disponering af videnscenterets bevilling.

Videnscentrenes nuværende finanslovsbevillinger og/eller tilskud på i alt 47,6 mio. kr. samles i ét nyt fælles delregnskab som en del af Servicestyrelsens finanslovsbevilling, men på en selvstændig underkonto. Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatris overordnede formål vil være beskrevet i anmærkningerne til Finansloven, mens arbejdet på det mere konkrete plan beskrives i årlige arbejdsprogrammer.

De dele af Center for Små Handicapgruppers opgaveportefølje, som omhandler specialiseret rådgivning, placeres i tilknytning til VISO's specialrådgivning, og bevillingen hertil vil følge med.

1.1 Fysisk placering

Det ny Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri placeres i København og Århus i tilknytning til Servicestyrelsens øvrige enheder. De nuværende videnscentre øst for Storebælt samles i København, og videnscentrene vest for Storebælt samles i Århus. Desuden bibeholdes placeringen af

medarbejderne fra Videnscenter for Døvblindfødte i Aalborg pga. tilknytning til Center for Døvblindhed.

Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri afdeling i København placeres på Landemærket 9 i det centrale København.

Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri afdeling i Århus placeres på Marselisborgcenteret.

2. Formål, faglige opgaver, målgrupper mv.

Formål:

Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri skal indsamle, udvikle, bearbejde og formidle viden af høj kvalitet til:

- brugere og pårørende
- kommunernes forvaltninger
- institutioner/tilbud i både kommuner og regioner
- politiske beslutningstagere både lokalt og centralt med henblik på udvikling af nye politikker
- VISO med henblik på kvalificering af specialrådgivning og udredning.

De handicapgrupper¹ og arbejdsområder, primært social- og undervisningsområdet, der i dag er dækket af videnscentrene, vil også i fremtiden være dækket af Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri. Således bevares og videreudvikles den fagspecifikke viden, der i dag er i videnscentrene, ligesom de konkrete opgaver, som i dag ligger i de enkelte videnscentre, videreføres med henblik på færdiggørelse.

Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri primære opgaver er at oppebære og udvikle såvel almen og grundlæggende som specialiseret viden om handicapgrupper og socialpsykiatri, samt viden om indsatser og effekten heraf – også internationalt. Herudover skal videnscenteret kunne udvikle ny viden på områder, hvor der er konstaterede vidensbehov, som ikke nødvendigvis er afgrænset til bestemte handicapgrupper.

Videnscenteret skal desuden indgå samarbejde med særlig sagkundskab ikke kun på social- og undervisningsområdet, men også på andre sektorområder, herunder sundhedsområdet og beskæftigelsesområdet.

2.1 Målgrupper for videnscenterets arbejde

Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri har følgende målgrupper:

- Borgere og pårørende (skal have viden stillet til rådighed i mindst samme omfang som nu)
- Professionelle og tilbud i kommuner og regioner (praksisfeltet)
- Uddannelsesområdet
- Beslutningstagere i kommuner og regioner
- Socialministeriet, Undervisningsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Beskæftigelsesministeriet
- Servicestyrelsens fagenheder

---

¹ Jf. bilag 1, som indeholder en oversigt over de nuværende videnscentre og –netværk

- VISO's specialrådgivning

2.2 Principper for organiseringen af videnscenteret

Organiseringen af videnscenteret skal opfylde følgende målsætninger:

- Der skal ske en styrkelse og videreudvikling af kvaliteten i vidensarbejdet som helhed
- Der skal være optimal ressourceudnyttelse på tværs af området, og sikres balance mellem de forskellige områder
- Der skal opbygges et fleksibelt og samlet set fagligt stærkt vidensmiljø på hele området
- Der skal sikres mulighed for vidensudvikling og vidensudveksling på tværs af målgruppene
- De administrative stordriftsfordele skal frigøre ressourcer til styrkelse af vidensarbejdet og dækning af konstaterede vidensbehov
- Der skal være tæt samarbejde med VISO's specialistnetværk og Servicestyrelsens øvrige fagenheder med henblik på gensidig vidensudveksling.

På denne baggrund vil den faglige interne organisering i videnscenteret ske ud fra disse principper:

- Der vil ske en sikring af kendt faglig viden på de nuværende videnscenterområder og andre relevante områder ved brug af et antal faglige koordinatore eller faglige ledere på relevante områder
- Der vil blive arbejdet med projektorganisering af videnscenterets arbejde for at tilgodese fleksibiliteten i opgaveløsningen i såvel det traditionelle vidensarbejde som i udvikling af ny viden om f.eks.
  - Nye målgrupper
  - Generelle handicaptemaer
  - Særlige indsatser og videnshuller
  - Innovation og netværk
  - Udnyttelse af relevant viden på tværs af målgrupper
- Kommunikationsopgaven (hjemmesider, blade, kurser og konferencer o.l.) vil blive varetaget på tværs af alle målgrupper og i samarbejde med styrelsens kommunikationsenhed
- Administrationsopgaver, IT-funktioner m.v. vil i videst muligt omfang blive varetaget af Servicestyrelsens fællesfunktioner, som finansieres af alle styrelsens enheder

2.3 Viden om hvad

Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri skal beskæftige sig med praksisnær viden, både nationalt og internationalt:

- **Indsamle, bearbejde og udvikle viden**
 Centret skal være opdateret i forhold til og løbende vurdere den eksisterende viden om handicap og socialpsykiatri, herunder afdække videnshuller og være med til at udvikle viden, herunder:
  - *Viden om funktionsevne og livsvilkår* – almene og specielle problemstillinger, behov og udviklingsmuligheder for de enkelte målgrupper og på tværs af målgrupper
  - *Viden om processer, samarbejde og roller* - indsigt i muligheder og faldgruber ved møde-, arbejds- og behandlingsforløb samt viden om rollen som person med handicap eller sindslidelse, forælder, søster, pædagog mv.

- *Viden om indsatser, metoder og effekter* – kendskab til praksisfeltet. Hvordan kan man hjælpe? Hvad virker? Hvad er effekten af en social indsats?
- **Nationale vidensnetværk**
Centret skal deltage i og evt. facilitere relevante vidensgenererende netværk af videnshavere på forsknings- og praksisområdet.
- **International orientering**
Centret skal holde sig bredt orienteret om international viden på handicapområdet og socialpsykiatriområdet, herunder deltage i relevante internationale netværk.
- **Formidling af viden**
Centret skal have viden om god formidling, herunder let omsættelige beskrivelser af god praksis på relevante områder, tjeklister mv., formidling af viden, så den gør nytte, og der opnås fornøden indsigt og handlekompetence hos relevante modtagere af viden, herunder borgere og frontmedarbejdere. Formidlingsarbejdet i Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri vil tage udgangspunkt i det formidlingsarbejde, der foregår i de nuværende videnscentre, og fagblade målrettet specifikke målgrupper, vil i relevant omfang blive videreført.

3. Brugerindflydelse

3.1 Organisering

Brugerindflydelsen i Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri skal sikres gennem et brugerråd bestående af repræsentanter for brugerorganisationerne.

Rådet vil bestå af 20-25 medlemmer. Alle de brugerorganisationer, der i dag er dækket af de nuværende videnscentre, tilbydes plads i rådet. Herudover udpeger DH 4-6 medlemmer, som skal repræsentere de af DH's medlemsorganisationer, som ikke tidligere har været dækket af et videnscenter. Herudover tildeles relevante organisationer uden for DH medlemskab. En liste over de brugerorganisationer, der hidtil har været repræsenteret i videnscenterbestyrelserne ses i bilag 2.

Brugerrådet konstituerer sig selv på første møde med formand og næstformand.

Brugerrådet mødes tre gange om året med videnscenterets ledelse og drøfter arbejdets fremdrift set i forhold til brugerrådets anbefalinger. Én gang årligt afholder rådet et strategiseminar mhp. udarbejdelse af anbefalinger og bidrag til årsprogram for videnscenteret.

Brugerrådet nedsættes i en tidsbegrænset periode fra 1. januar 2011 til 31. december 2012. Brugerrådets form vil derefter blive evalueret i efteråret 2012 mhp. justering af rådets sammensætning og virke. Herefter er det hensigten, at brugerrådet skal nedsættes for to år ad gangen.

Brugerrådet sekretariatsbetjenes af Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri

3.2 Opgaver

Brugerrådet har følgende opgaver:

- Udpege områder med behov for vidensudvikling.

- Input til årsprogram for Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri's virksomhed det kommende år.
- Bidrage til fortsat udvikling af viden i forhold til de områder, hvor man i dag har den såvel specialiserede viden og den almindelige viden.
- Komme med forslag til prioritering af indsatsområder.
- Komme med forslag til en formidlingsstrategi, der skal sikre at videnscentrets viden også formidles til brugergrupperne og løbende rådgive om formidlingsindsatser i forhold til brugere/pårørende.
- Kommer med forslag til temaer, der kan indgå i en forskningsstrategi.

Indsatsområder, der knytter sig til Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri's arbejde med VISO's vidensfunktioner, formidles til og indgår i VISO's faglige bestyrelses arbejde.

Direktøren for Servicestyrelsen, fastlægger det endelige årsprogram for Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri's arbejde på baggrund af VISO's bestyrelses og det faglige råds forslag og anbefalinger.

3.3 Netværksgrupper

Der nedsættes ad hoc faglige netværksgrupper bestående af primært faglige specialister, men også repræsentanter for KL og Danske Regioner, med henblik på at belyse specifikke problemstillinger til brug for videnscentrets arbejde og for at sikre den bedst mulige inddragelse i forhold til ny viden og ekspertise på områderne.

Der vil blive afholdt årlige netværkskonferencer med relevante interessenter og aktører, med henblik på at fremme dialog og videndeling med fokus på udvikling af området.

Brugerrådets samarbejde med netværksgrupperne: Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri nedsætter netværksgrupperne efter indstilling fra brugerrådet.